ECLI:LV:AT:2023:0329.SKA061523.5.L
Nr. 680002523, SKA-615/2023
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts
RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS
Rīgā 2023.gada 29.martā

[1] Senātā saņemta /pers. C/ blakus sūdzība par Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2023.gada 23.februāra lēmumu, ar kuru atteikts pieņemt viņa pieteikumu par Pārtikas un veterinārā dienesta darbībām 2022.gada 11.oktobra pārbaudes laikā Liepājas cietuma pārtikas blokā, kā arī nemantiskā kaitējuma 1500 *euro* un zaudējumu 2,22 *euro* atlīdzinājumu.

[2] Pārbaudot rajona tiesas tiesneša lēmumu, kā arī blakus sūdzību, senatoru kolēģija pieteicēja /pers. C/ blakus sūdzību atzīst par acīmredzami nepamatotu.

[3] Administratīvās rajona tiesas tiesnesis pārsūdzētajā lēmumā konstatēja, ka pieteicējs vērsās Pārtikas un veterinārajā dienestā ar sūdzību (pieteicēja 2022.gada 5.oktobra iesniegums) par iespējamiem pārkāpumiem pārtikas apritē Liepājas cietuma pārtikas blokā. Dienesta inspektors 2022.gada 11.oktobrī veica pārbaudi un tajā pašā dienā dienests pieteicējam sniedza atbildi, ka veiktajā pārbaudē nav gūts apstiprinājums pieteicēja norādītajiem faktiem. Pieteicējs, uzskatīdams, ka pārbaude veikta formāli, iesniedza sūdzību dienesta ģenerāldirektoram. Ar dienesta ģenerāldirektora 2022.gada 29.decembra lēmumu konstatēts, ka dienesta amatpersonas rīcībā, veicot pārbaudi Liepājas cietuma pārtikas blokā, pārkāpumu nav bijis.

Tiesnesis secināja, ka pieteicēja iebildumi pamatā nav vērsti uz iestādes atbildes nesniegšanu pēc būtības (tiesības uz kuru noteic Iesniegumu likums), bet pieteicējs pārsūdz Pārtikas un veterinārā dienesta darbības (ar to saprotot arī bezdarbību, kas, pieteicēja ieskatā, izpaudās kā pārkāpumu nekonstatēšana) 2022.gada 11.oktobra pārbaudes laikā Liepājas cietuma pārtikas blokā, par kuru radītajām sekām arī vēlas saņemt atlīdzinājumu.

Tiesnesis atzina, ka Pārtikas un veterinārā dienesta veiktās pārbaudes nav atzīstamas par faktisko rīcību, tām nepiemīt galīgā noregulējuma raksturs, un tās pašas par sevi nerada ne tiesiskas, ne faktiskas sekas. Pārbaudē konstatētais var būt par pamatu galīga rakstura lēmumam, ar kuru tiek apturēta pārtikas uzņēmuma darbība vai tiek anulēta uzņēmuma atzīšana un atzīšanas numurs vai reģistrācija un reģistrācijas numurs. Attiecīgs lēmums ir administratīvs akts, kuru tā adresāts var apstrīdēt un pārsūdzēt (Pārtikas aprites uzraudzības likuma 27.pants). Līdz ar to dienesta darbības pārbaudes procesā ir vērtējamas kā darbības iespējamā administratīvā akta izdošanas procesā.

Tiesnesis izskatāmajā gadījumā atzina, ka nav konstatējams, ka dienesta amatpersonas darbības pārbaudes procesā būtu skāruša būtiskas pieteicēja tiesības vai tiesiskās intereses vai būtiski apgrūtinātu to īstenošanu. Tādējādi tiesnesis atzina, ka nav konstatējams tāds izņēmuma gadījums, kurā tiesas kontrolei būtu nododama iestādes darbība iespējama administratīvā akta izdošanas procesā. Tāpēc pieteikumu atsakāms pieņemt, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 191.panta pirmās daļas 1.punktu (lieta nav izskatāma administratīvā procesa kārtībā).

Tiesnesis arī norādīja, ka atlīdzinājuma prasījums ir pakārtots pamatprasījumam par administratīvā akta vai faktiskās rīcības atzīšanu par prettiesisku. Tā kā izskatāmajā gadījumā ir atsakāms pieņemt pieteikumu daļā par dienesta darbībām 2022.gada 11.oktobra pārbaudes laikā Liepājas cietuma pārtikas blokā, ir atsakāms pieņemt arī pieteikumu daļā par atlīdzinājumu.

[4] Senatoru kolēģija atzīst, ka rajona tiesas tiesnesis pamatoti no pieteikuma un citiem lietas materiāliem secinājis, ka pieteicēja sākotnējais iesniegums Pārtikas un veterinārajam dienestam liecina par pieteicēja vēlmi līdzdarboties valsts pārvaldes darbības pilnveidošanā Iesniegumu likuma izpratnē, savukārt turpmākie pieteicēja iesniegumi liecina, ka pieteicēju neapmierina dienesta darbības (bezdarbība) veiktās pārbaudes ietvaros, proti, pārbaudes kvalitāte, ar kuru pieteicējs saista atlīdzinājuma prasījumu.

Senāts līdzīgā gadījumā ir atzinis, ka, vērtējot iestādes atbildes tiesiskumu (Iesniegumu likuma ietvaros), netiktu pārvērtētas tās iestādes darbības (vai to trūkums), pret kurām iebilst pieteicējs, t.i., tiesa nevērtētu, vai iestāde veikusi pietiekamas darbības atbildes pēc būtības sniegšanai. Līdz ar to prasījums par atbildes prettiesiskumu nevarētu novest pie tām tiesiskajām sekām, kuras pieteicējs vēlējies sasniegt ar tiesā iesniegto pieteikumu. Savukārt Pārtikas un veterinārā dienesta darbības pārbaudes procesā ir vērtējamas kā darbības iespējama administratīvā akta izdošanas procesā, nevis kā atsevišķa iestādes faktiskā rīcība. Tāpēc šāda iestādes darbība vispārīgi nav pārsūdzama administratīvajā tiesā (*Senāta 2015.gada 2.marta lēmuma lietā Nr. SKA-603/2015, 9.–11.punkts*).

Senatoru kolēģija rajona tiesas tiesneša secinājumos kļūdas nesaskata, un tas atbilst Senāta iepriekš atzītajam.

[5] Pieteicējs blakus sūdzībā norādījis, ka Pārtikas un veterinārā dienesta ģenerāldirektora 2022.gada 29.decembra lēmumā, ar kuru ir izskatīts pieteicēja apstrīdēšanas iesniegums par dienesta amatpersonas 2022.gada 11.oktobra pārbaudes rezultātiem, ir norādītas tiesības šo lēmumu pārsūdzēt administratīvajā tiesā. Pieteicējs uzskata, ka viņam bija tiesības paļauties uz dienesta norādīto pārsūdzības kārtību, bet rajona tiesas tiesnesis šo apstākli nav ņēmis vērā.

Izskatāmajā lietā rajona tiesas tiesnesis pretēji Pārtikas un veterinārā dienesta ģenerāldirektora 2022.gada 29.decembra lēmumā norādītajam secināja, ka dienesta veiktās pārbaudes nav atzīstamas par faktisko rīcību, jo tām nepiemīt galīgā noregulējuma raksturs un tās pašas par sevi nerada ne tiesiskas, ne faktiskas sekas. Tātad iestāde bija nepareizi norādījusi, ka lēmums ir pārsūdzams administratīvajā tiesā. Tas tomēr nevar būtu pamats ierosināt lietu tiesā, jo tiesai ir saistošs Administratīvā procesa likuma 184.pants ar tajā norādītajiem pieļaujamiem pieteikuma priekšmetiem.

[6] Tā kā dienesta ģenerāldirektora lēmumā ir norādīts, ka tas ir pārsūdzams tiesā, pieteicējs ņēmis vērā iestādes kļūdaino norādi par lēmuma pārsūdzības kārtību un vērsies administratīvajā tiesā. Administratīvā procesa likuma 125.panta pirmās daļas 3.punkts noteic, ka valsts nodevu atmaksā, ja pieteikumu atsakās pieņemt, pamatojoties uz to, ka lieta nav izskatāma administratīvā procesa kārtībā, taču pieteicējs pieteikumu iesniedzis, jo iestāde lēmumā kļūdaini norādījusi, ka pieteicējam ir tiesības pārsūdzēt lēmumu.

Līdz ar to saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 125.panta pirmās daļas 3.punktu pieteicējam par pieteikuma iesniegšanu samaksātā valsts nodeva ir atmaksājama. Tādēļ Senāts nosūtīs pieteikuma materiālus Administratīvajai rajona tiesai, lai tā varētu izlemt jautājumu par attiecīga papildlēmuma taisīšanu.

[7] Pārējie pieteicēja blakus sūdzības argumenti, kuros norādīti secinājumi, pie kuriem, pieteicēja ieskatā, Senātam būtu jānonāk, neliek šaubīties par rajona tiesas tiesneša lēmuma pareizību.

[8] Ievērojot minēto, senatoru kolēģija atzīst, ka /pers. C/ blakus sūdzība ir acīmredzami nepamatota. Minētais atbilstoši Administratīvā procesa likuma 320.[1]pantam ir pamats atteikumam to izskatīt.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 320.[1]pantu un 338.panta astoto daļu, senatoru kolēģija

nolēma

atteikt izskatīt /pers. C/ blakus sūdzību par Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2023.gada 23.februāra lēmumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore R. Vīduša Senatore I. Freimane Senatore I. Višķere